

II с IV след това V с VI, VII с VIII, IX с XII, X с XI и XIII с XIV. Но не само това: I, III, V, VI, IX и XII стихове имат женски рими, а останалите (II, IV, VII, VIII, X, XI, XIII и XIV — мъжки рими. За да се преведе този роман безупречно на български, т. е. верно и точно, с правилни и гладки стихове, в същия размер и такава форма на строфите, каквито има оригинала, не стига да бъде човек добър познавач на руския и българския езици; нужно е да бъде сам той поет, конгениален на Пушкина. И понеже задълго не можем да бъдем сигурни, че у нас ще се появи някога такъв рядък и могъщ талант, какъвто е Пушкин, ще трябва да се дадоволим, за няколко години поне, с един сносен превод на това прочуто негово произведение.

Явява се сега въпроса, че е ли по-добре да четем едно велико произведение из чуждите литератури в хубав, художествен и точен превод в проза, отколкото в такъв стихотворен превод, щом не сме в състояние да го четем в оригинал, което е най-желателно? Аз мисля, че докато не се появят у нас даровити поети-преводачи, каквито са били Хердер и Ал. Шлегел у немците, Мей Фет, Вейнберг, Гербел у русите, Г-жа Дасие, Леконт де Лил, Маларме, у французите, до тогава много по-добре е да четем поетичните произведения от чуждите литератури в точен и художествен превод, макар и в проза на български, отколкото в негоден за нищо стихотворен превод. Довода, че стихотворното творение губи половината от хубостта си, когато се чете преведено в проза, е много сериозен; но трябва да се земе от друга страна пред вид, че великите произведения никога не могат да се превеждат на чужд език, без да изгубят в голяма степен своята поетична прелест, тъй като всеки език си има само нему свойствена хубост, ритъм и художествени средства за израз. А понеже рядко се срещат велики преводачи, най-често стихотворните преводи са жалки опити да се предаде неподражаемо съвършената форма на оригинала, дело на гениален художник. Така само може да се обясни защо рядко се явяват стихотворни преводи, които, поне отчасти, да предават очарователната хармония в стиха, богатството на римите, игривостта на ритма и съответствието между мислите, настроенията или поетичните образи и словесния израз, формата на произведението. Прозаичния превод, наистина, стои по долу по поетичност на формата от много, сносни, не образцови стихотворни преводи, но от друга страна той има едно голямо предимство пред последните — той точно ни запознава със стила на поета и с неговия език; нещо което не може да намерим и в най-хубавия стихотворен превод, дето точността на израза винаги се жертвува за угода на ритма и римата, за благозвучното на формата. Сравнете напр.